

COP28
UAE

İKLİM
ELÇİLERİ

İKLİM ELÇİLERİ COP28 BİLDİRİSİ

ARALIK, 2023

T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAŞKANLIĞI

unicef
her çocuk için

İklim Elçileri Hakkında

İklim Elçileri Hareketi, Türkiye'nin 2053 net sıfır emisyon ve yeşil kalkınma hedefleri doğrultusunda, iklim değişikliğiyle mücadele çalışmalarına gençlerin aktif katılımını artırmayı amaçlamaktadır. Bu hareket ile gençlerin üniversitelerin yeşil dönüşümünü sağlayacak çalışmalarda aktif rol almaları ve iklim değişikliğiyle ilgili karar alma süreçlerine katılımlarının güçlendirilmesi hedeflenmektedir.

İklim Elçileri COP28 Bildirisinin hazırlık çalışmaları İklim Değişikliği Başkanlığı yürütücülüğünde, UNICEF Türkiye ve Doğa Koruma Merkezi iş birliğinde 3-6 Kasım 2023 tarihleri arasında düzenlenen Bursa Karacaali Kampında tamamlanmıştır. Bu bildiri, Türkiye'nin 7 bölgesinden kampa katılım sağlayan gençlerin ortak görüşlerini ifade etmektedir.

Editörler

- Büşra Gül İnal, Antalya Bilim Üniversitesi
- Cansu Güllü, Hacı Bayram Veli Üniversitesi
- Elif Ayhan, Hacettepe Üniversitesi
- Emre Yiğit Ay, Özyeğin Üniversitesi
- Fatma Nur Tosun, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa
- İrem Ayrancı, Sütçü İmam Üniversitesi
- Kadir Gürbüz, Başkent Üniversitesi
- Kardelen İşlek, Orta Doğu Teknik Üniversitesi
- Metehan Üstündağ, Ömer Halisdemir Üniversitesi
- Mustafa Öz, Gümüşhane Üniversitesi
- Tuğba Cengiz, Necmettin Erbakan Üniversitesi
- Özdeyiş Hülya İşgördü, Acıbadem Üniversitesi

Tasarım

- Emre Yiğit Ay, Özyeğin Üniversitesi

III Kısaltmalar

01 Giriş

02 Enerji

07 Sanayi, Ulaşım, Atık ve
AKAKDO

15 Tarım

19 Afet Riski ve Afetin
Yönetimi

24 Çocuklar, Kırılgan Gruplar
ve İklim Adaleti

30 Eğitim ve Farkındalık

35 Aktif Gençlik Katılımı

39 Kaynakça

KISALTMALAR

AB : Avrupa Birliği

AFAD : Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı

AKAKDO: Arazi Kullanımı, Arazi Kullanım Değişikliği ve Ormancılık

Ar-Ge : Araştırma Geliştirme

BM : Birleşmiş Milletler

BMİDÇS : Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi

CFC : Kloroflorokarbonlar

COP : Taraflar Konferansı

DSÖ : Dünya Sağlık Örgütü

ETKB : Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

IEA : Uluslararası Enerji Ajansı

IEP : Ekonomi ve Barış Enstitüsü

IPCC : Hükümetler arası İklim Değişikliği Paneli

OECD : Ekonomik Kalkınma ve İş Birliği Örgütü

PM : Parçacık Madde

SGE : Sera Gazı Emisyonları

TMMOB : Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği

T.C. : Türkiye Cumhuriyeti

TÜİK : Türkiye İstatistik Kurumu

TWh : Terawatt-Saat

UNHCR : Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği

UNICEF : Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu

GİRİŞ

İklim değişikliği, insanlık tarihinin karşılaştığı en büyük ve en karmaşık sorunlardan biri olmuştur. Bu sorun, sadece birkaç ülkenin veya topluluğun değil, tüm dünyanın ortak meselesidir.

Gezegeneimizin geleceği, gençlerin ellerinde şekilleniyor. Genç İklim Elçileri olarak, bu krizin çözümünde aktif bir rol oynamak ve geleceğimizi şekillendirmek için buradayız.

COP28 toplantısına katılan tüm ülkelere, iklim değişikliğiyle mücadelede gençlerin sesini duymaları ve onların fikirlerini dikkate almaları çağrısında bulunuyoruz. Gençler, bu krizin etkilerini en ağır şekilde hisseden ve aynı zamanda en çok umut vaat eden gruptan biridir. Onların enerjisi, yaratıcılığı ve tutkusu, iklim krizine karşı mücadelemizde yeni ve yenilikçi çözümler bulmamıza yardımcı olabilir.

Bu nedenle, gençlerin bu sürece dahil edilmesi ve karar alma mekanizmalarında söz sahibi olmaları gerektiğini vurguluyoruz. Ayrıca, iklim krizinin etkilerinin ülkemizde detaylı bir şekilde analiz edilmesini ve bu analizlerin bilimsel gerçeklere dayanması gerektiğini belirtiyoruz.

Son olarak, tüm paydaşlara, iklim krizinin etkilerini azaltmak için gerekli politika değişikliklerini yapmaları çağrısında bulunuyoruz. Genç İklim Elçileri olarak, bu sürecin takipçisi olacağımızı ve müzakereci yaklaşımdan ödün vermeksizin yüksek sesle dile getirmeye devam edeceğimizi belirtmek isteriz. Geleceğimiz, hepimizin elinde ve hepimiz bu sorumluluğu taşımalıyız.

Enerji

Enerji

“

Enerji, iklim değişikliğiyle m¼cadelenin kilit noktasıdır. Fosil yakıtlara bağımlılığımızın azaltılmasını ve yenilenebilir enerji kaynaklarına geçiş yapılmasını talep ediyoruz!

”

Enerji, iklim değişikliği konusundaki en b¼y¼k itici g¼çlerden birini oluşturmaktadır. Enerji sekt¼r¼nden kaynaklanan emisyonlar, k¼resel Sera Gazı Emisyonlarının (SGE) yaklaşık %75'ini oluşturmaktadır (IPCC,2022). Bu salımın önemli bir miktarı ise fosil yakıtların yakılması sonucu meydana gelmektedir. Fosil yakıtlar yakıldığında karbondioksit, metan ve azot oksit gibi SGE'ler açığa ¼ıkartmaktadır. COP28'de, fosil yakıtlara olan bağımlılığı azaltmak ve yenilenebilir enerji kaynaklarının payını artırmak i¼in yeni adımlar atılması beklenmektedir. Fosil yakıtlardan yeşil enerjiye geçiş sadece ¼evresel sorunlara değil, aynı zamanda sosyal ve ekonomik sorunlara da bir ¼öz¼m niteliği taşımaktadır. İklım değişikliğinin yoksulluk, a¼lık ve g¼ç gibi t¼m olumsuz etkilerinin minimuma inmesi en temel hedeflerdendir.

Enerji

Türkiye'nin Mevcut Durumu:

Türkiye, enerjiyi büyük ölçüde ithal eden ülkeler arasında yer almaktadır. Türkiye'nin elektrik enerji tüketimi son yıllarda nüfus artışına ve sanayileşmeye bağlı olarak hızlı bir şekilde artmaktadır. Türkiye elektrik enerjisi tüketimi 2022 yılında bir önceki yıla göre %0,5 oranında azalarak 331,1 TWh, elektrik üretimi ise bir önceki yıla göre %1,9 azalarak 328,3 TWh olarak gerçekleşmiştir. (ETKB, 2023). Türkiye'nin elektrik kurulu gücü 2023 yılı temmuz ayı sonu itibarıyla 105.135 MW olarak gerçekleşmiştir. Yenilenebilir enerji kaynaklarının toplam kurulu güç içerisindeki payı yaklaşık olarak %55'e ulaşmıştır. Son yirmi yılda yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik üretimi hem pay hem de kaynak çeşitliliği olarak, takip edilen strateji, politikalar ve hayata geçirilen destek mekanizmalarıyla beraber artış göstermiştir. 2022 yılında Türkiye'de elektrik üretiminin, %34,6'sı kömürden, %22,9'u doğal gazdan, %20,3'ü hidrolik enerjiden, %10,6'sı rüzgardan, %5,1'i güneşten, %3,4'ü jeotermal enerjiden ve %3'ü diğer kaynaklardan sağlanmıştır (ETKB, 2023).

Enerji

Türkiye'deki Durumun Küreselle Karşılaştırması:

Küresel enerji tüketiminin yaklaşık %80'i fosil yakıtlardan ve yaklaşık %20'si yenilenebilir enerjiden karşılanmaktadır (Dünya Bankası, 2020). Uluslararası Enerji Ajansına (IEA) göre 2021'de küresel elektrik üretiminde yenilenebilir enerjinin payı %29'a ulaşmıştır. EMBER'in bu yıl küresel elektrik talebinin %93'ünü temsil eden ve 78 ülkenin verilerini içeren "Küresel Elektrik İncelemesi 2023" raporuna göre, küresel elektrik talebi 2022'de bir önceki yıla göre %2,5 artmıştır ve yenilenebilir enerji, bu büyümenin %80'ini karşılamıştır. Türkiye, %15,5 yenilenebilir enerjiden elektrik üretimi ile küresel ortalamanın üzerine çıkan ülkeler arasında yer almıştır. Güneş ve rüzgar enerjisinden elektrik üretiminde en öne çıkan ülke ise Çin olmuştur.

Türkiye elektrik üretimindeki yaklaşık %11'lik rüzgar payı ile Fransa (%8) ve İtalya (%7) gibi G20 ülkelerinin önünde yer almaktadır ancak güneş enerjisinin payı açısından güneş enerjisi potansiyeli Türkiye kadar çok olmayan Polonya ve Ukrayna gibi ülkelerle benzer seviyelerde bulunmaktadır (EMBER, 2023).

Küresel olarak birincil enerji tüketimi en az yarım yüzyıldır neredeyse her yıl artış göstermektedir; Avrupa ülkelerinin pek çoğunda durum şu an azalış şeklinde olsa da Türkiye küresel profili yansıtmaktadır (Ritchie vd., 2020). Türkiye, birincil enerji kullanımı açısından dünyada 16. sırada yer almaktadır. 2022 yılı Türkiye toplam elektrik enerji tüketimi için belirtilmiş olan 331,1 TWh'lık değer küresel toplam enerji tüketiminin yaklaşık %1,4'üne denk gelmektedir (ETKB, 2023). Türkiye'nin yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı, potansiyeline göre oldukça düşük düzeyde kalmaktadır. Ayrıca enerji verimliliği düzeyi, OECD ülkeleri ortalamasının altında yer almaktadır. Bu da Türkiye'nin enerji tüketimini azaltma ve enerji maliyetlerini düşürme potansiyelini sınırlamaktadır (IEA,2023).

Enerji

“**Enerji sektöründe yeşil alternatiflerin yaratılmasını istiyoruz!**”

Bizler iklim Elçileri olarak;

- Fosil yakıt kapasitesinin ve yatırımlar için sağlanan finansmanın aşamalı olarak azaltılmasını, mevcut eylem planlarının ve stratejilerinin adil geçiş kapsamında düzenlenmesini,
- Yenilenebilir enerji kaynaklarının payının ve enerji depolama kapasitesinin artırılması için Ar-Ge faaliyetlerinin geliştirilmesi ve desteklenmesini,
- 2053 net sıfır emisyon hedefine ulaşmak için Türkiye hazırlanmış olan Hidrojen Teknolojileri Stratejisi ve Yol Haritasının geliştirilmesini ve bir eylem planı hazırlanarak hızla hayata geçirilmesini,
- Hidrojen yakıtlı otomobil, tren ve jeneratörlerin daha çok kullanılmasını,
- Doğal gaz ile çalışan kombiler ve ocaklar yerine ısı pompalarının ve elektrikli ocakların kullanımına yönelik Ar-Ge çalışmaları yapılmasını,
- Karbon nötr sentetik yakıtlar üzerindeki çalışmaların artırılmasını,
- Organik atıkların kaynaktan ayrıştırılarak atıktan biyometanizasyon yöntemiyle elektrik ve ısı enerjisi üretilmesini,

Talep ediyoruz!

The image shows two tall, cylindrical industrial smokestacks. Each stack has a series of horizontal bands or rings. From the top of each stack, a thick, dark plume of smoke or steam rises into the sky. The sky is a mix of orange, yellow, and blue, suggesting a sunset or sunrise. The smokestacks are positioned on the left and right sides of the frame. In the foreground, there is a dark, silhouetted structure that appears to be a fence or a railing.

**Sanayi, Ulaşım, Atık ve
AKAKDO**

Sanayi, Ulaşım, Atık ve AKAKDO

“ **Dünya liderleri! Sizleri, emisyonları azaltma yolunda verdiğiniz sözleri eyleme dönüştürmeye çağırıyoruz!** ”

İklim değişikliği; aşırı hava olayları, artan yüzey sıcaklıkları ve deniz suyu seviyeleri, felaket boyutuna ulaşan doğal afetler, azalan biyolojik çeşitlilik ve canlı sağlığı üzerindeki olumsuz etkiler başta olmak üzere her alanda kendini göstermektedir. Sürdürülebilir olmayan yaşam pratikleri ve ülkelerin politikaları atmosferde CO₂ (karbondioksit), CH₄ (metan), NO_x (Nitrojen Oksitler) ve CFC'ler gibi SGE'nin aşırı birikimine yol açmaktadır. İklim değişikliğini geri döndürülebilir bir eşikte durdurabilmek için ülkelerin emisyonlarını kontrol etmesi ve verdikleri taahhütleri uygulaması büyük önem arz etmektedir.

Sanayi, Ulaşım, Atık ve AKAKDO

“ **Sektörel bazlı emisyonların azaltılması, iklim değişikliğiyle mücadelede için bir zorunluluktur; her sektörün, bu hedefe ulaşmak için kendi payına düşeni yapmasını talep ediyoruz !** ”

Türkiye'nin Mevcut Durumu:

TÜİK verilerine göre Türkiye’de 2021 yılı toplam SGE 2020 yılına kıyasla %7,7’lik bir artış göstermiştir. Toplam SGE 2021 yılında CO2 eşdeğer olarak en büyük payı %71,3 ile enerji kaynaklı emisyonlar alırken bunu sırasıyla %13,3 ile endüstriyel işlemler ve ürün kullanımı %12,8 ile tarım ve %2,6 ile atık sektörü takip etmiştir. 2021 yılında, toplam CO2 emisyonlarının; %32,7’si elektrik ve ısı üretiminden olmak üzere %85,2’si enerji sektöründen, %14,5’i endüstriyel işlemler ve ürün kullanımı sektöründen, %0,3’ü ise tarım ve atık sektörlerinden kaynaklanmıştır. CH4 emisyonlarının %61,4’ü tarım, %19,3’ü enerji, %19,3’ü atık ve %0,03’ü endüstriyel işlemler ve ürün kullanımı sektöründen; N2O emisyonlarının ise %78’i tarım,%11,1’i enerji, %5,9’u atık ve %5’i de endüstriyel işlemler ve ürün kullanımı sektöründen kaynaklanmıştır (TÜİK,2023).

Atmosferdeki sera gazlarının artması iklim değişikliğinin başlıca nedenidir. İklim Değişikliğinin olumsuz etkileri günümüzde belirgin bir şekilde hissedilmeye başlanmış ve aşırı sıcak hava dalgaları, ani ve şiddetli yağışlar, sel ve kuralık gibi aşırı iklim ve hava olaylarının hem bölgesel hem de küresel ölçekte meydana gelmesinde artış yaşanmıştır.

Sanayi, Ulaşım, Atık ve AKAKDO

Türkiye'deki Durumun Küreselle Karşılaştırması:

Türkiye 1750-2020 yılları arasında küresel sera gazı emisyonlarına %0,64, 2020 yılında ise %1,1 katkıda bulunmuştur. 2020 yılında Çin %28, ABD %12, Hindistan %6,9, AB-27 %6,8, Rusya %5 ve Japonya %2,4 oranlarıyla sera gazı emisyonlarında başta gelen ülkeler olsa da, Türkiye de bu süreçte emisyonlarını artırmıştır.

Türkiye'de T.C. 1982 Anayasasınının 56. maddesi "Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir." hükmü ile yaşam hakkını sağlıklı bir çevre ile ilişkilendirmiştir. Bu çerçevede sağlıklı çevrede yaşama hakkımız başta Çevre Kanunu olmak üzere emisyon kontrolünü sağlayan yasal çalışmalar ile güvence altına alınmaya çalışılmıştır.

Hollanda, karbon emisyonlarının azaltılması amacıyla otobanlarda saatlik hız limitini 130 km'den 100 km'ye düşürme kararı almıştır. Bu, pek çok ülke için iyi uygulama örneği oluşturmaktadır ancak Türkiye'de yakın tarihte böyle bir çalışma yapılması öngörülmemektedir. Avrupa ülkelerinde araç paylaşımı uygulaması ile karbon emisyonları %3 ile %18 oranında azaltılmıştır. Türkiye'de ise araç paylaşımı uygulaması olsa da emisyon azaltacak şekilde bir çalışma henüz yapılmamıştır. Karbon emisyonlarının azaltılması ve sürdürülebilir bir çevre için bir diğer kritik öneme sahip konu ise atık yönetimidir. Atıkların sistematik bir şekilde ayrıştırılması ve geri dönüştürülmesi, sera gazı emisyonlarını önemli ölçüde azaltılmasına katkı sağlamaktadır. Özellikle organik atıkların kompostlaştırılması, metan gazı emisyonlarını azaltırken aynı zamanda toprağın verimliliğini artırmaktadır. Plastik atıkların azaltılması ve yeniden kullanılması, hem denizleri korumak hem de karbon ayak izini azaltmak için hayati öneme sahiptir. Atık yönetimi ve geri dönüşüm konusunda daha fazla farkındalık yaratılmasının küresel etkisi göz ardı edilemeyecek durumdadır.

Sanayi, Ulaşım, Atık ve AKAKDO

“ **Sanayi kaynaklı emisyonların azaltılması için sürdürülebilir ve yeşil alternatiflere geçilmesini talep ediyoruz!** ”

Bizler İklim Elçileri olarak;

- Sanayi kaynaklı sera gazı emisyonlarının azaltılmasında ürünlerin karbon ayak izinin azaltılması,
- Eko etiket, çevre etiketi gibi uygulamaların artırılmasını,
- Sanayi kaynaklı emisyonların yüksek olduğu yerleşim alanlarında halk sağlığını korumak için çalışmalar yapılmasını,
- Sanayi sektöründeki firmaların sürdürülebilirlik birimi kurmaya teşvik edilmesini,
- Sera gazı azaltım stratejilerini endüstri sektörüne entegre eden çalışmaların geliştirilerek hızlandırılmasını ve yaygınlaştırılmasını,
- Üretim süreçlerinde endüstriyel simbiyoz yaklaşımının göz önünde bulundurulmasını,
- Sınırdaki karbon düzenleme mekanizmasına uygun sektörel bazlı sera gazı azaltım stratejilerinin devreye alınmasını ve uygun vergilendirme sistemlerinin hayata geçirilmesini,

Talep ediyoruz!

Sanayi, Ulaşım, Atık ve AKAKDO

“ **Biz de şehirlerimizde bisikletlerimizle özgürce dolaşmak istiyoruz. Ulaşımında sürdürülebilir seçeneklerin teşvik edilmesini talep ediyoruz!** ”

Bizler İklim Elçileri olarak;

- Şehir içi ve şehirlerarası raylı sistemlerin kullanımı artırılmasını,
- Şehir içi elektrikli araçların ve bisikletlerin kullanılabilirliği için gerekli altyapının sağlanmasını,
- Toplu taşıma araçlarının elektrikli araçlara çevrilmesini,
- Ulaşım sektöründe araçların ortak kullanımını destekleyecek yeni uygulamaların desteklenmesini,
- Deniz ve havayolu taşımacılığında gerekli kanuni düzenlemeler ile emisyonların azaltımının sağlanmasını,
- Bisiklet yolu yapımı çalışmalarında atık malzemelerin kullanılarak döngüsel ekonominin desteklenmesini,
- Tünel ve köprü gibi yapılarla karayolu mesafelerinin kısaltılmasını,
- Doğa tabanlı çözümlerin kent içi alt ve üst yapı sistemlerine entegre edilmesini,

Talep ediyoruz!

İklim Elçileri

Sanayi, Ulaşım, Atık ve AKAKDO

“

Atık yönetimi ile geri kazanımların artmasını ve dögüsel ekonomi anlayışının benimsenmesini talep ediyoruz!

”

Bizler İklim Elçileri olarak;

- Gıda israfını önlemek için gıda bankalarının faaliyetlerinin artırılmasını,
- Gıda atığı üreten firmalarla, onları değerlendirebilecek kurumları bir araya getirmek için tasarlanmış uygulamaların artmasını,
- Geri dönüştürülebilir atıkların kontaminasyonunun engellenmesi için organik atıkların ayrı toplanmasını,
- Ayrı toplanan organik atıklardan metan gazı üretimi yoluyla enerji üretilmesini veya bu organik atıkların kompost yapımında kullanılmasını,
- Çiftçilerin ve gıda sektörü çalışanlarının emisyonu düşük mahsuller hakkında bilgilendirilmesini,
- Katı atık entegre tesislerinin sayısının ve kalitesinin artırılmasını,
- Sıfır atık prensibiyle “Azalt, Yeniden Kullan, Geri Dönüştür, Çürüt!” bilincini artırmaya yönelik çalışmaların uygulanmasını,

Talep ediyoruz!

İklim Elçileri

Sanayi, Ulaşım, Atık ve AKAKDO

“ **Arazi kullanımı, arazi kullanım değişikliği ve ormancılık (AKAKDO) kaynaklı emisyonların azaltılması için yeşil alternatifler sunulmasını talep ediyoruz!** ”

Bizler İklim Elçileri olarak;

- Olası bir orman yangınında sulamada kullanmak üzere riskli bölgelerde yapay göletlerin yaygınlaştırılmasını,
- AKAKDO ile ilgili uluslararası veri tabanının güncelleştirilmesini,
- Karasal ve denizel karbon yutak alanlarının korunması için çalışmalar yapılmasını,
- Normal ve tahrip olmuş orman alanlarının hem alanın ekosistem özellikleri hem de küresel ortak amaçlara uygun yönetim araçları kapsamında belirlenmesini,
- Ağaçların yıllık ya da birkaç yıllık tarım ürünleriyle kombine edildiği silvikültürel teknikler uygulanmasını,
- Sürdürülebilir arazi kullanım uygulamalarını teşvik edilmesini,
- İnşaat sürecinde karbon-nötr malzeme ve yöntemlerin benimsenmesini,

Talep ediyoruz!

İklim Elçileri

Tarım

Tarım

“

İklim değişikliğine uyumlu tarımsal uygulamaların yaygınlaştırılmasını talep ediyoruz!

”

'Hem dünyada hem de Türkiye'de artan nüfusa paralel olarak gıda ihtiyacı da artış göstermektedir. Artan gıda ihtiyacının tarımsal faaliyetlerle karşılanması gerekmektedir. Bu durum da tarım amaçlı kullanılacak su oranının ciddi oranda artması anlamına gelmektedir. 2021 yılı verilerine göre Türkiye'de tarımsal sulama maksatlı su kullanımı toplam su kullanımının %77'sini oluşturmaktadır (Tarım ve Orman Bakanlığı, 2023) . Sulanan alanlarının genişliği ve tarımda kullanılan suyun büyük oranda vahşi sulama (salma sulama) şeklinde olması su kullanımının yüksek olmasının temel nedenlerindedir. Bu nedenle tarımda iklim değişikliğine uyum eylemlerini harekete geçirmek büyük bir öneme sahiptir. Bu uyum önlemleri arasında topraksız tarım, dikey tarım gibi modern ve sürdürülebilir tarım yöntemlerinin ve tasarruflu modern sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması yer alabilir. Bu pratikler sayesinde tarımda su kaybı azaltılabilir ve verim artışı sağlanabilir. Türkiye'de dikey tarım yöntemi uygulamalarının ilk adımları 2022 yılında atılmış olup, su ve ürün verimliliği anlamında olumlu sonuçlara ulaşılması beklenmektedir.

Örtü altı tarım da dolu, don ve şiddetli yağış gibi meteorolojik durumların ürüne zarar vermesinin önüne geçme de önemli bir uygulamayı oluşturmaktadır.

T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı'nın açıkladığı verilere göre, Türkiye'de 2019 yılında 31 milyon ton sebze üretimi gerçekleştirilmiştir. Bunun; 7,8 milyon tonu cam veya plastik örtülerden yararlanarak yapılan örtü altı tarım yoluyla gerçekleştirilmiştir. Ülkemizdeki toplam örtü altı tarım alanı 790 bin dekara ulaşmıştır ve son 10 yılda ortalama örtü altı işletme büyüklüğü 2 dekardan 4 dekara (2 kat artış) yükselmiştir. Örtü altı sebze üretiminde Antalya, %48'lik payıyla (3,8 milyon ton) birinci sırada yer almaktadır. Bunu Mersin, Adana ve Muğla illeri takip etmektedir. Bu dört il toplam örtü altı üretiminin yaklaşık %86'sını oluşturmaktadır.

Tarım

Türkiye'deki Durumun Küreselle Karşılaştırması:

AB'de toplam tarım alanlarının %7,7'si organik yönetim altındadır. Organik tarımla yetiştirilen bahçe bitkileri, dünya ve AB'deki toplam organik alanın sırasıyla %1,6 ve %3,1'ini temsil etmektedir. Topraksız tarım ise dünya çapında sadece 95.000 ha ile çok küçük bir alanı kaplamaktadır (Gonnella & Renna, 2021). Dünya genelinde örtü altı tarım alanında ilk dört ülkeden biri olan Türkiye, Avrupa'da İspanya'nın ardından ikinci sırada yer almaktadır. 2002 yılında 540 bin dekar olan örtü altı üretim alanları, 2022 itibarıyla %50'lik bir artışla 811 bin dekara ulaşmıştır. Bu, Türkiye'nin topraksız tarım konusundaki önemli düzeyde bir gelişme sağladığını da göstermektedir. Diğer taraftan küresel dikey tarım pazarı ise nüfusun artması nedeniyle son yıllarda istikrarlı bir şekilde büyümektedir. Çin ve Almanya bu pazarda öncülük ederken Türkiye henüz başlangıç aşamasındadır.

“ **Sürdürülebilir tarım tekniklerine dayanan tarımsal uygulamaların yaygınlaştırılmasını talep ediyoruz!** ”

Bizler İklim Elçileri olarak;

- Kamu ve özel sektör desteğiyle iklim akıllı tarım teknolojilerine yönelik daha fazla Ar-Ge yatırımının yapılmasını,
- Çiftçilere, modern tarım teknikleri ve uygulama yöntemleri hakkında eğitim programlarının düzenlenmesini,
- Etkin su kullanımı hakkında sürdürülebilir tarım tekniklerine odaklanan kampanyalar başlatılması ve projelerle uygun altyapılar kurulmasını,

Tarım

- Sürdürülebilir tarım uygulamalarına geçiş için çiftçilere ve işletmelere finansal destek sağlanarak doğru uygulama yöntemleri hakkında bilgilendirici kampanyaların düzenlenmesini,
- Su israfını azaltmak için tarımda kullanılan suların ruhsatlandırılıp çeşitli parametreler göz önünde bulundurulularak kontrol edilmesini,
- Toprak kirliliğinin önlenmesi, toprağın organik madde içeriğinin zenginleştirilmesi, azaltılmış toprak işleme yöntemleri gibi toprak kullanımını iyileştirmeyi amaçlayan uygulamalara geçilmesini,
- Kuraklık sonucu üretimi riske giren ürünlerin yetiştiriciliğinin kontrolünün sağlanmasını,
- Tarımsal ürün seçiminde alandaki su varlığının dikkate alınmasını ve optimum düzeyde sulama yapılmasını,
- Coğrafi olarak desteklenen ürünlerin listesinin alanın iklim değişikliği senaryolarına göre tarımsal geçişini sağlamak üzere yeniden ele alınmasını,
- Kuraklığın önlenmesi için tarım sektöründe etkili ve modern sulama tekniklerinin teşvik edilmesini,
- Bağcılık cenneti olan ülkemizde dokuz tarım bölgesi sınıflandırması haricinde Fransa'nın Korumalı Menşe Tanımı (PDO) uygulamasına benzer yeni bir sınıflandırmanın yapılmasını ve hayata geçirilmesini,
- Sürdürülebilir tarımı desteklemek için mikro havza yönetimi uygulamalarının geliştirilmesini,

Talep Ediyoruz!

Afet Riski ve Afetin Yönetimi

Afet Riski ve Afetin Yönetimi

“

Afet risk yönetimi çalışmaları yapılırken iklim değişikliğinin olumsuz etkilerinin göz önünde bulundurulmasını talep ediyoruz!

”

İklim değişikliği etkisini; sel, kuraklık, fırtına, orman yangını, heyelan, hortum gibi çeşitli meteorolojik kaynaklı afetler ile göstermektedir. Bu afetler, milyonlarca insanın yaşamını olumsuz etkilemekle birlikte büyük ekonomik kayıplara da yol açmaktadır. İklim değişikliğinin etkileriyle mücadelede önemli bir faktör olarak dönüştürücü risk yönetimi ile afet risklerinin ve iklim değişikliğinin olumsuz etkilerinin azaltılması gerekmektedir.

Türkiye'nin Mevcut Durumu:

Türkiye'nin büyük bir kısmında belirgin iklimsel değişkenlikler gözlemlenmektedir. İklim senaryolarına göre, gelecekte Türkiye'de iklim değişikliğinin etkilerini artırması sonucu felaket boyutuna ulaşabilen afetlerin sayısının ve maddi ve maddi olmayan kayıpların artış göstermesi öngörülmektedir. Bu durum, ülkede daha etkili afet risk yönetimi ve iklim değişikliğine uyum politikalarının benimsenmesini zorunlu kılmaktadır. Türkiye, yaklaşık %35'i yarı kurak olan coğrafyasıyla kuraklık sonrası çölleşme, şiddet ve sıklığı giderek artan hidro-meteorolojik kökenli afetler ve deniz suyu seviyesinin yükselmesi gibi sorunlarla mücadele etme zorlukları ile karşı karşıyadır.

Afet Riski ve Afetin Yönetimi

İklim değişikliğinin etkilerini azaltma, iklim değişikliğine uyum, kayıp ve zarar azaltma, envanter, finansman, teknoloji transferi, kapasite geliştirme ve hava yönetimi etkileri gibi konularda çalışma yapan çeşitli çalışma grupları bulunmaktadır. Türkiye, ilk olarak 2004 yılında katıldığı Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (BMİDÇS) ve ardından 2009 yılında taraf olduğu Kyoto Protokolü gibi çok sayıda uluslararası politika belgesinde, iklim değişikliğinin sebep olduğu afetlerle ilgili taahhütlerde bulunmuştur. 2005-2015 Hyogo Çerçeve Eylem Planının mirasçısı niteliğinde olan Sendai Afet Risk Azaltma Çerçevesi dahilinde bir risk azaltma platformu olarak, Türkiye Afet Risklerinin Azaltılması Platformu oluşturulmuştur. Ayrıca, ulusal politika ve strateji belgeleri ile kalkınma planları gibi çeşitli alanlarda ve sektörlerde, iklim değişikliği kaynaklı afetlere dair düzenlemeler içeren bir dizi yönetmelik ve düzenleme hayata geçirilmiştir. T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından uygulanan "Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi ve Eylem Planı" kapsamında, kuraklıkla mücadelede meteorolojik verilerin erken uyarı için temel bir rol oynadığı bir sistem bulunmaktadır. Bu Eylem Planı, iklim değişikliği stratejisi doğrultusunda yürütülmekte olup, faaliyetler BMİDÇS kapsamında yıllık olarak rapor edilmektedir (AFAD, 2017). Birleşmiş Milletler Asya ve Pasifik Ekonomik ve Sosyal Komisyonu'na göre 1970-2021 yılları arasında Türkiye'de gerçekleşen ilk üç doğa kaynaklı afet sel, deprem ve sıcak hava dalgası olarak sıralanmaktadır. Buna göre 1970-2021 yılları arasında 43 sel afeti meydana gelmiş ve yaklaşık 1 milyon 805 bin kişi bu afetlerden etkilenmiştir. Ayrıca meydana gelen seller 2,8 milyar ABD doları zarara neden olmuştur. Diğer yandan meydana gelen sellerde 758 kişi hayatını kaybetmiştir.

Afet Riski ve Afetin Yönetimi

Türkiye'deki Durumun Küreselle Karşılaştırması:

2015 yılındaki Birleşmiş Milletler Afet Riskini Azaltma Ofisi (UNISDR) raporuna göre afetlerin %90'ı hava koşullarından ve dolayısıyla iklim değişikliğinden kaynaklanmaktadır (UNISDR,2015). UNICEF'in Ekim 2023 de yayınladığı analize göre, hava koşullarından kaynaklanan afetler, altı yıllık bir süre içinde 44 ülkede 43,1 milyon çocuğun ülke içinde yerinden edilmesine, yani günde yaklaşık 20.000 çocuğun yerinden edilmesine neden oldu (UNICEF,2023). Bu afetler, her yıl 100 milyar dolardan fazla ekonomik kayıplara ve milyonlarca insanın göç etmesiyle sonuçlanmaktadır. İklim değişikliğinin etkilerine karşı daha kırılgan olan ülkelerde afetlerin etkileri daha şiddetli ve yoğun bir şekilde hissedilmektedir. Küresel ölçekte afet yönetimi, iklim değişikliğinin etkilerini azaltmaya yönelik çalışmalara ağırlık vererek afetlerin de etkilerini azaltmaya yardımcı olmaktadır. Örneğin, sele maruz kalan bölgelerde sel tahliye kanallarının ve istinat duvarlarının inşa edilmesi, sel sularının daha hızlı tahliye edilmesine ve daha az can ve mal kaybının yaşanmasını sağlayacaktır. Almanya, Fransa, Belçika ve Hollanda son yıllarda sel felaketi ile birçok can ve mal kaybı yaşarken Amerika Birleşik Devletleri'nde ise aşırı sıcak hava dalgaları ölümlere sebep olmuştur. Avusturalya ve Türkiye'de son yıllarda iklim değişikliğine bağlı olarak gerçekleşen orman yangıları tüm canlıları ve ekosistem dengesini tehlikeye atmıştır (UN,2010).

Afet Riski ve Afetin Yönetimi

“ **Karar vericilerden afet risk yönetiminde güçlü hedefler talep ediyoruz!** ”

Bizler İklim Elçileri olarak;

- İklim değişikliği ve afet risk yönetimi konularında daha kapsamlı eğitim programları ve kampanyaların hayata geçirilmesini,
- Afet riski altındaki şehirlerde yaşayanların uyum ve dirençlilik kapasitelerini artıran projelere ve politikalara daha fazla odaklanılmasını,
- Afet yönetiminden afet risk yönetimine geçiş için sigortacılık sektöründe iyileştirmelerin yapılmasını,
- İklim değişikliği ve afet riskleri konusunda başta çocuklar olmak üzere kırılgan grupların daha fazla desteklenmesini,
- Afet durumlarında etkili müdahale ve kurtarma planlarının oluşturulması ve bu planların düzenli olarak güncellenmesini,
- Farklı kurumlar, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşları arasında koordinasyon ve iş birliğini artırmak için etkili bir mekanizmanın oluşturulmasını,
- Toprak kirliliğinden etkilenen bölgelerde toprak remediasyonunun sağlanması ve restorasyon projelerine daha fazla yatırım yapılmasını,
- Sel ve diğer hava olaylarının olası etkilerine karşı altyapının doğa tabanlı çözümler dikkate alınarak güçlendirilmesini,
- Afet yönetimi sırasında başta çocuklar olmak üzere kırılgan grupların güvenliğinin sağlanmasını

Talep ediyoruz!

**Çocuklar, Kırılgan
Gruplar ve İklim Adaleti**

Çocuklar, Kırılgan Gruplar ve İklim Adaleti

“ **Bir insan hakları meselesi olarak iklim değişikliğinin kırılgan gruplar üzerindeki etkilerinin alınan kararlarda gözetilmesini ve çabaların iyileştirilmesini talep ediyoruz!** ”

İklim değişikliğinin olumsuz etkileri, ekosistemleri, toplulukları ve ekonomileri derinden etkilemektedir. Ancak, bu etkiler kırılgan gruplar arasında daha belirgin bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Kırılganlık; başa çıkma ve uyum sağlama yeteneğinin eksikliği ya da zarara karşı hassasiyet veya yatkınlık da dahil olmak üzere çeşitli kavram ve unsurları kapsamı altına almak olarak tanımlanmaktadır.

IPCC raporlarına göre iklim değişikliğinden en fazla etkilenecek bölgelerden biri Akdeniz Havzası'dır ve Türkiye bu bölgede yer almaktadır. Türkiye, bulunduğu konum itibari ile iklim değişikliği kaynaklı kuraklık, sel, aşırı hava olayları gibi afetlerden hali hazırda etkilenmekte olup gelecekte de bu afetlere karşı Türkiye'nin kırılganlığının artacağı öngörülmektedir.

İklim değişikliğinin olumsuz sonuçlarının başta çocuklar, kadınlar, engelliler olmak üzere kırılgan gruplar bakımından daha ağır sonuçlarının olması beklenmekte, bu etkileri azaltılması ve toplumun iklim değişikliğine uyumunun sağlanması gerekmektedir. Bu kapsamda alınacak tedbirlerin temel insan hakları olarak basta yaşam hakkı olmak üzere özel hayata saygı hakkı, mülkiyet hakkı, seyahat özgürlüğü gibi birçok hakkı etkilemesi beklenmektedir.

Toplumun iklim değişikliğine uyumu için kriz yönetimi anlayışından uzaklaşarak risk yönetimi modeline geçilmesi ve bu kapsamda gerekli olan yasal, kurumsal, idari, bilimsel, beşeri ve finansal kapasitenin güçlendirilmesi gerekmektedir.

Çocuklar, Kırılgan Gruplar ve İklim Adaleti

Türkiye'nin Mevcut Durumu:

Değişen iklim koşulları yüzünden ortaya çıkan orman yangınları ve sel gibi felaketler, ekonomik değeri olan ormancılık, tarım ve hayvancılık gibi sektörlere ciddi şekilde zarar vermektedir. Felaketler sadece sektörleri etkilemekle kalmamakta, mülkiyet kaybına da sebep olmakta ve dolaylı olarak Türkiye'de iç göçü tetiklemektedir. Coğrafi konumu ele alındığı zaman Türkiye, insan hareketliliği için birçok göçmene daha cazip gelmektedir. Özellikle iklim değişikliğinin önemli ölçüde sıcaklık artışına sebep olduğu bölgelerden Türkiye'ye ciddi bir göçmen akışı olduğu gözlemlenmiştir (Erdoğan Z., ve Cantürk S., 2022).

Türkiye'deki Durumun Küreselle Karşılaştırması:

BM'nin mülteci ajansı (UNHCR)'ye göre, 2008 ile 2016 yılları arasında her yıl ortalama 21,5 milyon insan, sel, fırtına, orman yangınları ve aşırı sıcaklıklar gibi hava ile ilgili olaylar nedeniyle zorla yerinden edilmiştir. Bu sayının önümüzdeki yıllarda artması beklenmektedir. Ekonomi ve barış enstitüsü (IEP'nin) iklim değişikliği ve doğal afetler nedeniyle 2050 yılına kadar küresel olarak 1,2 milyar insanın yerinden edilebileceğini tahmin ediyor. UNHCR'nin 2020 Zorla Yerinden Edilmeye İlişkin Küresel Eğilimler raporuna göre, 2020'deki tüm çatışma yer değiştirmelerinin %95'i iklim değişikliğine karşı savunmasız veya oldukça savunmasız ülkelerde meydana gelmiştir. Ancak, uluslararası hükümetler iklim göçünün ele alınması gereken bir sorun olarak kabul etmeye başlamıştır.

Çocuklar, Kırılgan Gruplar ve İklim Adaleti

İklim Değişikliğinin Göç Üzerindeki Etkisi Raporu'nun yayımlanmasıyla ABD hükümeti, iklim değişikliği ve göç arasındaki bağlantıyı resmen tanımıştır. Kasım 2022'de düzenlenen COP27'de, iklim felaketlerinden etkilenen kırılgan ülkelere "kayıp ve zarar" finansmanı sağlamak üzere bir anlaşma üzerinde mutabık kalınmıştır. Yeni finansman düzenlemelerinin ayrıntılarına karar verilmemiş ancak ülkeler anlaşmayı Dubai'deki COP28'de hayata geçirmeyi kabul etmiştir. İklim değişikliğinden en az sorumlu olan insanların ve ülkelerin ilk ve en ciddi şekilde etkilendiğini kabul eden önemli bir ilk adımı işaret etmektedir.

Çocuklar, Kırılgan Gruplar ve İklim Adaleti

“

Kırılgan grupların haklarının korunması için etkili politikalar talep ediyoruz!

”

- İklim eylemi ve politikalarında adaletli bir dönüşüm sağlanmasını ve bu bağlamda kırılgan gruplar olan düşük gelir düzeyine sahip toplulukların, az gelişmiş bölgelerde yaşayan insanların, kadınların, çocukların ve engellilerin, iklimle mücadelede öncelikli olarak ele alınmalarını,
- Kırılgan gruplar için güçlü bir sosyal güvenlik ağı oluşturulmasını,
- Kırılgan grupların iklim değişikliğine uyum kapasitelerini artırmak için özel sosyal destek sağlanmasını,
- Çocuklar öncelikli olmak üzere kırılgan grupların iklim krizi ile başa çıkma becerilerinin geliştirilmesine yardımcı olabilecek, kırılgan gruplara yönelik özel eğitim ve bilinçlendirme kampanyaları düzenlenmesini,
- Kırılgan grupların ekonomik anlamda da etkilenebilirliklerini en aza indirebilme potansiyeli taşıyan iklim dostu ve sürdürülebilir kalkınma projelerine öncelik verilmesini,
- Eğitim müfredatında iklim değişikliğine yer verilerek çocuk ve genç odaklı iklim bilincinin gelişiminin desteklenmesini,
- Çocuk ve genç iklim aktivistlerine alan yaratılmasını ve güvenliklerinin sağlanmasını,

İklim Elçileri

Çocuklar, Kırılgan Gruplar ve İklim Adaleti

- Ülkemizdeki çocuk göçmenlerine yönelik eylem planı oluşturulmasını,
- Yayın organlarının içerikleri ve ürünleri ile kamusal faaliyetlerde; iklim değişikliği ve sürdürülebilirlikle ilgili içeriklerin alt başlık veya kamu spotu halinde yerleştirilmesini,
- Kırılgan grupların hava kirliliğine maruziyetinin çeşitli taramalarla düzenli şekilde kontrol edilmesini,
- İklim değişikliğinden etkilenen çocuk ve gençlere psikososyal destek açısından çeşitli dernek ve yardım kuruluşlarının kurulmasını,
- Kırılgan grupların sağlıklı bir çevrede yaşama haklarını korumaya yönelik çalışmaların artırılmasını ve bu anlamda hukuk sisteminin güçlendirilmesini,

Talep ediyoruz!

İklim Elçileri

Eğitim ve Farkındalık

Eğitim ve Farkındalık

“ **Eđitim sűreçlerinde iklim değişikliği farkındalığı yaratılmasını talep ediyoruz!** ”

Eđitim bireylere belirli bilgi, beceri, deęerler ve anlayıřları kazandırmak için yapılan bir sűretir. Bu sűre genellikle đretim, pratik ve deneyim yoluyla gerçekleřir. Eđitim, bireylerin bilgi birikimini artırarak onları toplumlarına ve dűnyaya daha etkili bir űekilde katkıda bulunmaya hazırlayabilir ve iklim deęiřiklięi ile műcadelede eyleme geçmede önemli bir rol oynayabilir. İklm deęiřiklięi, dűnya genelinde çevresel, sosyal ve ekonomik sorunlara neden olmaktadır. Bu nedenle, insanların iklim deęiřiklięi konusunda bilgi sahibi olmaları ve sűrdűrűlebilir yařam pratiklerini benimsemeleri önemlidir.

Eğitim ve Farkındalık

Türkiye'nin Mevcut Durumu:

Türkiye'de iklim değişikliği ile ilgili eğitim ve farkındalık çalışmalarını çeşitli kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler ve özel sektör tarafından desteklenmektedir. Bu bağlamda, çeşitli projeler, seminerler, konferanslar ve kampanyalar düzenlenmektedir.

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), "Çevre ve İklim Değişikliği" dersinin ortaokullarda seçmeli ders olarak okutulmasına ilişkin çalışmaları geçen yıl tamamlamıştır. MEB ayrıca yerel ve merkezi olarak Enerji Verimliliği, Sıfır Atık Projeleri, Çevre Okuryazarlığı, İklim Değişikliği ve Çevre Eğitimi gibi konularda kurs ve seminerler düzenlemektedir. YÖK, yükseköğretim kurumlarının çeşitli birimlerinde iklim değişikliği ile ilgili bilimsel çalışmaların yürütülmesini teşvik etmektedir. Bazı üniversitelerde İklim Değişikliği Araştırma Merkezleri açılmaya başlamıştır. T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından sunulan Aile Eğitim Programı'nda yer alan modüllerden biri de "Enerji Tasarrufu" olup özellikle küresel ısınmaya odaklanmaktadır.

Ancak yapılan uygulamaların etki alanı sınırlı kalmaktadır. Bu da daha güçlü etkiler oluşturacak, kapsamlı çalışmaların yapılmasını zorunlu hale getirmektedir. İklim değişikliği seçmeli derslerin veya ders üniteleri içerisinde ele alınan bir konu başlığı olmanın ötesine çoğunlukla geçememiştir.

Eğitim ve Farkındalık

Türkiye'deki Durumun Küreselle Karşılaştırması:

Türkiye'de çevre ve sürdürülebilirlik konuları, genel müfredatın bir parçası olarak bulunmaktadır. Fen Bilimleri, Coğrafya ve Çevre Bilinci gibi derslerde iklim değişikliği, çevre sorunları ve sürdürülebilirlikle ilgili konular işlenmektedir. Kitaplar düzenli olarak genellikle 4 yıllık periyotlarda güncellendiği için de kitapların güncel iklim krizi anlaşmalarına ve protokollere yer verdiğini söylemek mümkün değildir. Küresel ölçekte, birçok ülkenin eğitim sistemleri iklim krizi ve sürdürülebilirlik konularına daha fazla vurgu yapmaktadır. Özellikle genç nesillerin çevre bilinci ve sürdürülebilirlik konularında bilinçlenmesini sağlamak için ek modüller, projeler ve etkinlikler eklenmektedir. Bu, öğrencilere sadece teorik bilgi vermekle kalmayıp aynı zamanda bu konularda pratiğe dönük beceriler kazandırmayı amaçlamaktadır. Küreselde belirli noktalarda gelişmiş ülkelerin eğitim sistemlerinde iklim krizinin detaylı bir şekilde öğretilip bazı ülkelerde de hiçbir şekilde eğitiminde iklim krizine yer vermemesi söz konusudur. Ancak, ülkeler arasında eğitim sistemleri büyük farklılıklar gösterir ve iklim krizi konusundaki vurgular da bu farklılıklardan etkilenebilir. Her ülkenin kendi eğitim politikaları, kültürel bağlamı ve toplumsal öncelikleri dikkate alması önemlidir. Bu sebeple iklim krizi konusu eğitim sistemlerinde küresel olarak oldukça değişkenlik göstermektedir.

Eğitim ve Farkındalık

“

Okul m¼fredatına iklim değişikliği konularının entegre edilmesini talep ediyoruz!

”

Bizler iklim elçileri olarak;

- Her düzeyde eğitim m¼fredatlarının iklim değişikliği ve sürdürülebilirlik konularında daha duyarlı bireyler yetiştirmeye imkan sağlayan, çocuk ve genç odaklı interaktif çalışmalarını destekleyecek şekilde güncellenmesini,
- Toplumda atık çeşitleri ve atık geri dönüşüm süreçleri hakkında eğitimlerin verilmesini,
- Her üniversitede iklim değişikliğini temel alan bölüm derslerinin programa eklenmesini ve eğitimin her seviyesinde "çevre etiği ve yeşil tüketici" dersinin m¼fredata dahil edilmesini,
- Alanında uzman kişilerin anlatımıyla iklim değişikliği ve sürdürülebilirlik kapsamında ücretsiz veya uygun fiyatlı sertifikalı eğitimlerin verildiği bir portal kurularak çocuk ve gençler katılmaya teşvik edilmesini,
- İklım değişikliği ile alakalı eğitimlerin sadece okullarda değil, çeşitli sivil toplum kuruluşları aracılığıyla tüm halka öğretilmesinin sağlanması,
- İklım değişikliği ile ilgili eğitimlerin sadece yüz yüze değil, internet ortamında da farklı diller ile de verilmesini bu sayede herkes için erişilebilir olmasını,

Talep ediyoruz!

Aktif Gençlik Katılımı

Aktif Gençlik Katılımı

“***Oluşturulan politikalarda iklim değişikliği ve gençlik katılımı konularının dahil edilmesini talep ediyoruz!***”

İklim değişikliği, gençlerin sosyal, ekonomik ve siyasal yaşantılarına yeni zorluklar ve sorunlar ekleyen geniş kapsamlı ve karmaşık bir kriz olarak karşımıza çıkmaktadır. Aynı zamanda gençler, kendilerini dahil edemedikleri siyasal ve ekonomik kararların sonuçlarıyla karşı karşıya kalmaktadırlar. Bu açıdan gençlik katılımı, genç bireylerin sosyal, politik, ekonomik ve kültürel süreçlere aktif olarak dahil olmalarını vurgulayan bir kavram olarak öne çıkmaktadır. Gençlerin toplumlarına etki etmek, değişim yaratmak ve kendi ihtiyaçlarına yönelik çözümler üretmek amacıyla çeşitli platformlarda yer almalarını ve gençlerin hem ulusal hem de uluslararası politika ve karar alma süreçlerine aktif bir şekilde katkıda bulunmalarını ifade etmektedir. Gençler, sorunlara getirecekleri taze ve çeşitli bakış açılarıyla, karmaşık sorunlara yeni ve etkili çözümler sunabilirler. Sonuç olarak bu çıktılar da gençlerin daha fazla katılımı, politika ve karar alma süreçlerini daha temsilci, yenilikçi ve toplumun genel çıkarlarına daha uygun hale getirerek daha sağlıklı ve sürdürülebilir toplumlar oluşturacaktır.

Aktif Gençlik Katılımı

Türkiye'nin Mevcut Durumu:

Bazı bakanlıkların ve belediyelerin, çocukların veya gençlerin karar alma süreçlerine aktif katılımlarını güçlendirmek için halihazırda çalışmaları bulunmaktadır. Örneğin, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın İklim Elçileri Projesi gençlerin iklim değişikliğiyle mücadele çalışmaları kapsamında sesini duyurmak amacıyla başlatılmıştır. Bu, gençlerin toplumsal değişimde daha aktif bir rol oynamalarına yardımcı olabilir. Ayrıca, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın Türkiye Çocuk Hakları Komitesi, bazı belediyelerin ergen danışma meclisleri veya gençlik komiteleri bu çalışmalardan bazılarında örnektir. Kamu kurumları projeleri haricinde, İklim Öncüleri, Youth for Climate, Fridays for Future gibi gençlik platformları da bulunmaktadır. Yine de gençlerin politika ve karar alma süreçlerine doğrudan katılımı henüz yeterince hayata geçmemiştir. Bu sebeple, gençlerin etkili bir şekilde bu süreçlere dahil olmalarını teşvik etmek için daha fazla adım atılması gerekmektedir.

Türkiye'deki Durumun Küreselle Karşılaştırması:

Gençlerin küresel düzeydeki politika ve karar alma süreçlerine katılımı büyük önem arz etmektedir. Avrupa'da gençlik meclisleri ve demokratik modeller, gençlerin aktif bir şekilde politika sahnesine dahil olmalarını teşvik etmekte; örneğin, İsveç ve Hollanda gibi ülkelerde gençlik konseyleri gençlerin sesini duyurmalarına olanak tanımaktadır. Amerika'da ise gençlik katılımı genellikle yerel gençlik konseyleri ve sivil toplum liderlik programları aracılığıyla şekillenmektedir. Bu programlar, gençlere toplumsal meselelere katkıda bulunma ve sosyal değişime katılma fırsatı sunmaktadır. Gençlerin politika süreçlerinde etkin katılımını teşvik etmek adına farklı bölgelerde uygulanan çeşitli politika önlemleri göze çarpmaktadır.

Aktif Gençlik Katılımı

“

Gençlerin ve çocukların aktif karar alma süreçlerine dahil edilmesini talep ediyoruz!

”

Bizler iklim Elçileri olarak;

- Gençlik katılımı odaklı politika ve yasal çerçevelerin sosyal adalet ilkesi kapsamında güçlendirilerek yıl bazlı iklim eylem planlarına dahil edilmesini ve hayata geçirilerek düzenli olarak izlenmesi ve denetlenmesini,
- Liderlerin ve karar alıcıların gençler ve çocuklarla bir araya geldiği iklim ve biyolojik çeşitlilik konulu programların düzenli olarak gerçekleştirilmesini,
- Gençler ve çocuklara yönelik iklim değişikliği farkındalığını artırma programlarının yaygınlaştırılmasını,
- Gençlerin ve çocukların yenilikçi çözümler üretebilmeleri için finansal destek ve mentorluk programlarının oluşturulmasını,
- Gençlerin ve çocukların iklim değişikliğiyle mücadelede rolünü güçlendirmeye odaklanan dijital platformların yaygınlaştırılmasını,
- İklim değişikliği ile mücadele bağlamında düzenlenen yerel gençlik zirvelerinin güçlendirilerek devamlılığının sağlanmasını,
- Gençlerin ve çocukların karar alma süreçlerine katılımını ve bilgi ve deneyim paylaşımını mümkün kılan uluslararası çabaların güçlendirilmesini,
- Uluslararası 24. Çocuk Forumu'nda ilan edilen sonuç bildirgesinin tüm çevrelerce desteklenmesini ve iklim değişikliğiyle mücadelede katılım odaklı çözüm çalışmalarına çocukların da dahil edilmesini

Talep ediyoruz!

İklim Elçileri

KAYNAKÇA

- AFAD. (2017). Akran Değerlendirmesi Türkiye Raporu 2015. Avrupa Birliği ile Sivil Koruma ve Afet Risk Yönetimi Alanında İş Birliği Çerçevesinde Akran Değerlendirmesi Programı 2015-2016, Ankara.
- Ağaayak, T. (2019). Türkiye'de Atık, Atıksu ve Hava Kalitesi Yönetiminde İklim Değişikliği Kapsamlı Yerel Çalışmalar. İklim Projesi İklim Değişikliği Eğitim Modülleri Serisi 13. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı. <https://www.iklimin.org/tr/egitim-modulleri/>
- Anadolu Ajansı. (2023,7 Mart). İklimDeğişikliği Kırılgan SosyalGruplara ve Zayıf Ülkelere DahaÇok Zarar Veriyor. <https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/iklim-degisikligi-kirilgan-sosyal-gruplara-ve-zayif-ulkelere-daha-cok-zarar-veriyor/2838967#>
- Barak, B., Gönençgil, B. (2020). Dünyada ve Türkiye'de Ortaokul Öğretim Programlarının İklim Değişikliği Eğitimi Yaklaşımına Göre Karşılaştırılması. Coğrafya Dergisi, (40), 187-201.
- Crippa, M., Guizzardi, D., Banja, M., Solazzo, E., Muntean, M., Schaaf, E., Pagani, F., Monforti-Ferrario, F., Olivier, J., Quadrelli, R., Risquez Martin, A., Taghavi-Moharamli, P., Grassi, G., Rossi, S., Jacome Felix Oom, D., Branco, A., San-Miguel-Ayanz, J., Vignati, E. (2022). Tüm Dünya Ülkelerinin CO2 Emisyonları- 2022 Raporu, EUR 31182 EN, Avrupa Birliği Yayınlar Ofisi, Lüksemburg. [https://doi.org/10.2760/730164 \(JRC130363\)3-IEA. \(n.d.\)](https://doi.org/10.2760/730164 (JRC130363)3-IEA. (n.d.))
- ÇŞİDB. (2023). Türkiye 8. Ulusal Bildirim ve 5. İki Yıllık Rapor. <https://unfccc.int/sites/default/files/resource/8NC-5BR%20T%C3%BCrkiye.pdf>
- Dağlı, T., Teker, N., & Kesmez, D. (n.d.). Kırılgan Gruplar, Özellikli Durumlar ve Adli Görüşme Süreçleri.
- Dünya Bankası. (2020). Renewable Energy Consumption (% of Total Final Energy Consumption). <https://data.worldbank.org/indicator/EG.FEC.RNEW.ZS>
- Erdoğan, Z., & Cantürk, S. (2022). Understanding the Climate-Conflict-Migration Nexus: Immigration from Climate-Conflict Zones to Turkey. SİYASAL: Journal of Political Sciences, 31(1), 137-155.
- EMBER. (2023). Küresel Elektrik İncelemesi 2023. <https://ember-climate.org/insights/research/global-electricity-review-2023/>.
- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı. (2023). Elektrik. <https://enerji.gov.tr/bilgi-merkezi-enerji-elektrik>
- Gonnella, M., Renna, M. (2021). The Evolution of Soilless Systems towards Ecological Sustainability in the Perspective of a Circular Economy. Is It Really the Opposite of Organic Agriculture? Agronomy, 11(5), 950. <https://doi.org/10.3390/agronomy11050950>
- Ritchie, H., Rosado, P., Roser, M. (2020). Energy Production and Consumption. <https://ourworldindata.org/energy-production-consumption>.
- International Energy Agency. (2021). Türkiye Enerji Politikası İncelemesi 2021. <https://www.iea.org/reports/turkey-2021>.
- IEA. (2021). Global Energy Review 2021, IEA, Paris. <https://www.iea.org/reports/global-energy-review-2021>, License: CC BY 4.0
- IPCC (2022). Sixth Assessment Report. Climate Change 2022: Mitigation of Climate Change. Intergovernmental Panel on Climate Change. <https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg3/>
- Kargin, H., Bilgüven, M. (2018). Akuakültürde Akuaponik Sistemler ve Önemi. Bursa Uludağ Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 32(2), 159-173.

KAYNAKÇA

- Olcay, Z. İ. Y. A. (2012). Mülteci-göçmen belirsizliğinde iklim mültecileri. Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 99(232-233), 201.
- T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (ETKB). (2023). Türkiye Enerji Sektörü 2022 Raporu. Ankara: ETKB.
- Sarıçayır, E. (2009). Avrupa Birliği Gençlik Politikaları Çerçevesinde Gençlik Programı ve Etkileri. Yüksek Lisans Tezi, Örnek Üniversitesi. Sayfalar 55-60 arası.
- McAllister, S. (2022). There Could Be 1.2 Billion Climate Refugees by 2050. Here's What You Need to Know. Zurich. <https://www.zurich.com/en/media/magazine/2022/there-could-be-1-2-billion-climate-refugees-by-2050-here-s-what-you-need-to-know>
- Statista. (2023). Forecast for Vertical Farming Market Global 2023. <https://www.statista.com/statistics/487666/projection-vertical-farming-market-worldwide/> (Reviewed on November 19, 2023)
- T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı / Su Yönetimi Genel Müdürlüğü (2023), Tarımsal Su Verimliliği (<https://www.suverimliliği.gov.tr/tarimsal-su-verimliliği/#:~:text=%C3%9Cikelerin%20geli%C5%9Fmi%C5%9Flik%20d%C3%BCzeylerine%20g%C3%B6re%20sekt%C3%B6r,kullan%C4%B1m%20i%C3%A7inde%2077%20paya%20sahiptir.>)
- Teksöz, G. (2014). Geçmişten ders almak: Sürdürülebilir kalkınma için eğitim. Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Dergisi, 31(2), 73-97.
- Temiz Hava Hakkı Platformu. (2023). Kara Rapor 2022. <https://www.temizhavahakki.org/raporlar/>
- TEPAV. (2022). Overcoming Global Problems Through Local Cooperation: The Case of the Istanbul Metropolitan Municipality, Climate Change Adaptation and Its Impact on Vulnerable Groups: Berlin Municipality Case Study. https://www.tepav.org.tr/upload/mce/2022/haberler/climate_change_adaptation_and_its_impact_on_vulnerable_groups_berlin_municipality_case_study.pdf
- TMMOB, (2018). Dünya Çevre Günü Türkiye Raporu. Çevre Mühendisleri Odası: Ankara.
- Türkiye İstatistik Kurumu. (2023). Enerji İstatistikleri. <https://www.tuik.gov.tr/>
- Türkiye İstatistik Kurumu. (2023). Türkiye Sera Gazı Emisyon İstatistikleri, 1990-2021. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Sera--Emisyon-İstatistikleri-1990-2021-49672&dil=1> (17 Kasım 2023 tarihinde incelendi)
- Uluslararası Enerji Ajansı. (2023). Türkiye 2023 Enerji Görünümü. Paris: IEA.
- UN Human Rights Office. (2010). The Right to Adequate Food. <https://www.ohchr.org/Documents/Publications/FactSheet34en.pdf>
- UNICEF. (2023, October 6). Weather-related disasters led to 43.1 million displacements of children over six years. <https://www.unicef.org/press-releases/weather-related-disasters-led-431-million-displacements-children-over-six-years>
- United Nations Office for Disaster Risk Reduction (UNISDR), (2015), The Human Cost of Weather Related Disasters 1995-2015, https://www.unisdr.org/2015/docs/climatechange/COP21_WeatherDisastersReport_2015_FINAL.pdf
- Yıldırım Özcan, K. (2018). İklim Değişikliği Konusunda Farkındalık Geliştirme Projesi Kapsamında Türkiye'deki İllerin Değerlendirilmesi: Bursa, Trabzon ve Gaziantep Örnekleri. Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 20(2), 245-271.
- Youthwiki. (n.d.). 5.3 Youth representation bodies. National Policies Platform. <https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki/chapters/netherlands/53-youth-representation-bodies>

